

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet

Via e-post till:
fo.remissvar@regeringskansliet.se
fo.rs.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över promemorian En ändamålsenlig hantering av tillstånd och tillsyn av explosiva varor (Fö2025:6)

Sammanfattande synpunkt

Tingsrätten har granskat promemorian utifrån de intressen som tingsrätten har att bevaka och har inget att invända mot utredningens förslag.

Tingsrätten framför dock de synpunkter som framgår nedan.

Tydliggörande av det brottsförebyggande perspektivet vid lämplighetsprövningen (avsnitt 3.4.1)

Utredningen har föreslagit att det vid lämplighetsprövningen ska tas särskild hänsyn till omständigheter som kan medföra att det föreligger en risk för bland annat obehörigt förfarande. Utredningen har angett att sådana omständigheter kan vara att det finns personer i den lämplighetsprövades närhet som ger anledning till oro. De identifierade riskerna ska inte behöva vara konkreta eller ha manifesterats på något sätt.

Vad utredningen föreslår är att olika tillståndsmyndigheter över landet ska göra en bedömning av den abstrakta faran för att en person med hänsyn till bland annat sina kontakter skulle vara olämplig att inneha tillstånd. Som utredningen konstaterat i promemorians avsnitt 3.1 finns redan idag vissa risker med att tillståndsmyndigheter fattar beslut baserat på Polismyndighetens underrättelser och därvid i princip endast verkställer det som Polismyndigheten föreslagit. Om en bristande lämplighet finns redan vid en abstrakt fara med hänsyn tagen till personer i sökandens närhet finns en risk för att personer nekas tillstånd med hänsyn tagen endast till släktskap eller bekantskapskrets. Det framstår som en riskbedömning som är svår att tillämpa i praktiken och som är förenad med rättssäkerhetsrisker, jfr t.ex. Högsta förvaltningsdomstolens dom den 7 februari 2025 i mål nr 7825-

23 i vilken en ordningsvakt inte befunnits olämplig enbart på den grund att dennes bror påstås tillhöra ett kriminellt nätverk.

Hantering av överblivet material (avsnitt 3.6)

Tingsrätten konstaterar likt med utredningen att 36 kap. brottsbalken förändrats under år 2024 och att specialstraffrättslig förverkandelagstiftning då upphävts och/eller förändrats, däribland den i LBE. Tingsrätten noterar att lagändringen haft som syfte att skapa en tydligare och mer lättillämpad förverkandelagstiftning (jfr prop. 2023/24:144, s. 216–219). Utredningens förslag att införa nya förverkanderegler i speciallagstiftning rimmar mindre väl med detta tidigare initiativ.

Utredningen har angett att det finns situationer där ett förverkande med stöd av 36 kap. 12 § brottsbalken inte är möjligt. Om någon hanterar explosiva varor eller hanterar brandfarliga varor yrkesmässigt eller i större mängd, och hanteringen sker utan tillstånd, är hanteringen dock straffbelagd, se 16 § och 29 § LBE. Utredningen föreslår att tillstånd ska få återkallas eller ändras redan *om det behövs*. Tingsrätten ställer sig frågan om ett förverkande i en situation där tillståndet återkallats, förenats med villkor, eller varor hanterats på ett sätt som inte är förenligt med tillståndet inte kan ske redan med stöd av 36 kap. 10 § brottsbalken (förverkande av brottsföremål).

Lagmannen Catarina Barketorp har beslutat i ärendet. I handläggningen har även chefsrådmannen Jenny Forkman deltagit. Tingsfiskalen Isak Scheibe har varit föredragande.

Catarina Barketorp
Lagman

Isak Scheibe
Tingsfiskal